

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 25000

Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Mooca, 424

Nepartinis darbininkų laikraštis

Semanario Lithuano Independente

Leidžia K. Uckus

Redaguoja A. DUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas

S. PAULO R. da Mooca, 424

6-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1935 m. Fevereiro — Vasario 23 d

Nr. 8 (243)

Lietuvoje paskelbta atsargos kariu mobilizacija

Lietuviškų fašistų smurtas Argentinoje

A. L. Balsas praneša, kad vasario mėnesio 10 d. Argentinos lietuvių tautininkų sąjungos narys, didelis fašistas, Pranas Mudrauskas persėvė lietuvių «Vargdienio» draugijos pirmūninką Bronių Glemžą. Sužeistas paguldytas ligoninėje, jam persauta krūtinė. Lietuviškas fašistas Mudrauskas padėtas kalėjiman.

Terra prašo išduoti Munoz

Terras vyriausybei nuslopinus sukilimą, sukilėlių vadas iš Urugvajaus teritorijos perbėgo Brazilijon. Urugvajaus vyriausybė kreipėsi į Brazilijos vyriausybę, kad sukilėlių vadas Basilio Munoz būtų suimtas ir atiduotas Urugvajaus vyriausybei. Munoz areštuotas ir bus atiduotas Urugvajaus vyriausybei.

Netikros penkšimtines

Rio de Janeiro ir S. Paulo estaduose pasirodė apyvartoje netikros penkių šimtų milreisų notes. Policija ieško pinigų dirbėjų, kad juos nubastytų, nes netikros penkšimtines daro didelį nuostolį.

S Paulo valstijoj truksta darbininkų

Brazilijoj yra vietų, kur darbininkų yra trukumams, ypač ant žemės ūkių. Kitose vietose darbininkai neturi darbo ir neturi iš ko pragyventi. Ypatinai darbininkai skursta Brazilijos šiaurėje. Iš Bahia estado gabenami lauko darbininkai į S. Paulo estadą. Daug bahianu vaziuoja į S. Paulo, kad tik gauti darbą ir pragyvenimo šaltinį.

Manifestas prieš «saugumo įstatymą»

Rio de Janeiro mieste viena pažangi Lyga išleido manifestą protestuodama prieš «valstybės saugumo» įstatymo projektą, kuris norima priimti ir panaikinti tas laisves, kokias turėjo Brazilijos darbininkai.

Atvyko 906 japonų

Brazilijon dar vis nepalaukia Japonų, imigracija. Dar šiomis dienomis iš Japonijos atvyko į São Paulo estadą 906 japonai, kurie vyksta ant ūkio darbų į japonų kolonijas.

Didelė audra Campinas mieste

Vasario 20 dieną per Campinas S. Paulo estado, perėjo labai didelė audra su lietumi. Audra siautė apie valandą laiko, išrovė daug medžių, sugriovė namų nutraukė elektros laidus, užtvindė upes. Nuostolių padaryta daug žmonių aukų nėra.

Reikalauja areštuoti liudininką nacių byloje

Klausinėjant liudininkus Kaune nacių byloje, vienas liudininkas Kramer patiekė teismui melagingus parodymus, dėl to teismas pareikalavo šita liudininką areštuoti ir jam iškelti bylą už melagingą liudijimą.

Europos valstybiu sąjunga

ROOSEVELTAS REIKALAUJA NRA PLANO PAILGINIMO

Lietuva pasaukė kariuomenės keturiu metu atsarginius

Apie Lietuvos kariuomenės mobilizaciją porą savaitių pranešė vokiečiai iš Berlyno. Jie pranešė, kad Lietuva paskelbė savo atsargos kariuomenės ir traukianti kariuomenės į Klaipėdos kraštą. Kadangi vokiečiai ypač paskutiniu laiku pradėjo visokių nepamatuotus gaudus skleisti apie Lietuvą ir pulti ją visu išžulumu, taigi ir tam pranešimui negalima buvo tikėti, ką vokiečiai skelbia iš savo radio stočių. Bet dabar gautos žinios iš pačios Lietuvos, kad Lietuva tikrai pašaukusi kariuomenės keturių metų atsargos karius ant apmokymo. Lietuva tai daro dėl to, kad paskutiniu laiku

vokiečiai į Lietuvos pasienį sutraukė apie 100 tūkstančių savo ginkluotų vyrų, reguliarių kariuomenės ir rezervinių. Lietuvos pašauktieji atsargos kariai turės išbūti kariuomenėje apie tris mėnesius, o paskui jie bus paleisti. Lietuva paskelbusi mobilizaciją dar ir dėl to, kad vokiečiai irgi pradėjo imti savo atšarginius karius Sitam kariuomenių koncentravimui apie Lietuvos-Vokietijos pasienį didelės reikšmės nepriduodama. Nes karas tarp Lietuvos ir Vokietijos negali būti. Jei toks karas kiltų, tai Vokietija atsistotų prieš visą pasaulį. Vokiečiai jaučia ir karą išprovokuoti dar šiuo laiku jie nedrįs.

Sovietu Rusija pritaria Europos valstybiu bendradarbiavimo sąjungai

Francūzijos, Anglijos ir Italijos pasirašytoms bendradarbiavimo sutartims pritaria ir Sovietu Rusija, ir remia didžiųjų Europos valstybių politiką apsaugoti Europoje taiką. Anglijos ir Francūzijos vyriausybių politika dėl sudarymo Europos valstybių sąjungos buvo skirtinga, bet po pasitarimų abiejų vyriausybių, prieita susitarimo ir liko sudarytas Europos valstybių sąjungos planas, kuris bus pasiūstas ir Sovietu Rusijai. Sovietu Rusijos vyriausybė ir anglių-francūzų notą atsakė labai palan

kiai, pabrėždama, kad tik bendradarbiaujant didžiosioms Europos valstybėms, gali būti apsaugota Europoje taika ir išvengti ginkluoti susireiškimai. Svarbiausios Europos valstybės, kurios pasiryžusios garantuoti Europos valstybių sienas, yra Francūzija, Anglija, Italija ir Sovietu Rusija, kurioms pritaria mažoji entantė ir Balkanų valstybės, kas sudaro apie 365 milijonus gyventojų. Taigi drauge veikiant toms šalims, Europoje taika gali būti apsaugota ir tautų bendradarbiavimas įgyvendintas.

Roosevelto planas suteikė keturiems milijonams bedarbiu darbo

Amerikos J. V. prezidentas Rooseveltas darydamas kongresui pranešimą, pareiškė savo pageidavimą, kad Kongresas prailgintų dar dviems metams jo NRA planą, kurio terminas baigiasi šiais metais birželio mėnesį. Prezidentas pareiškė, kad jo planas nuo 1933 metų birželio mėnesio sėteikė bedarbiams darbo, kuriu skaičius siekia iki keturiu milijonu, ir pagerina visos šalies pramonę. Dėl to, kad dar labiau sustiprinti šalies industriją, kad dar didesniai skaičiumi darbininku duoti darba, būtinai reikia šalies gaivinimo planas pratęsti mažiausiai porai metų. O taip pat

reikia atkreipti daugiau dėmesio į darbininkus, nustatyti minimalinį ir maksimalinį uždarbį, ir nustatyti darbo valandas.

Dabartiniu metu Amerikoje priškaitoma dar iki 10 milijonu bedarbiu. Taigi, apie vidurį 1933 metų, Amerika turėjo virš 14 milijonu bedarbiu. Bet valdžia skelbė, kad darbininku neturiniu daro nebuvo nei 10 milijonu, kad šalis jau tada buvo pradėjusi grįžti į gerovę. Pasirodo, kad skelbiamos valdžios žinios buvo klaidingos. Kongresas prezidento pasiūlymą dar svarstys.

Nepriklausomybės švente Lietuvoje

Iš Kauno praneša, kad per vasario 16 dieną, Lietuvos nepriklausomybės šventę šiuos metus buvo labai iškilmingai švenčiama. Kariuomenės paradai ir civiliu žmonių eisenos Kaune buvo be galo didelės. Iš Kauno pranešimas sako kad toks

skaitlingas žmonių dalyvavimas nepriklausomybės šventėje, yra liudijimas, kad Lietuvos gyventojai yra solidarūs ir pritaria dabartinei Lietuvos vyriausybei jos vedamai politikai.

Cia jau žinoma, kad persudyta per daug Keunas dar nėra Lietuva, o Kauno ponija, nėra lietuviu tauta.

Lietuvos liaudies darbininkai kurie sudaro visa Lietuvos branduolį, kaip patenkinti yra dabartine vyriausybe? Iš karininku ir valdininku negalima spręsti apie visos Lietuvos musistatymą.

Žiauri žmogžudystė

Buenos Aires policija susekė žiaurią žmogžudystę, įvykusią Naujo Uosto bedarbiu tarpe. Vieno bedarbio burnoj žibėjo auksiniai dantys, kuriu blizgėsysis paskatino kitus tris bedarbius prie baisaus žygio. Kada buvo atrastas nužudytojo lavonas ir pastebėta, kad ištraukti dantys, policija pradėjo vesti kvotą. Suėmė kelis bedarbius, kuriu vienas ir prisipažino, kad nužudė savo draugą, norėdamas pasinaudoti jo auksiniais dantimis.

Dingo be žinios advokatas jugoslavias

Prieš kelias dienas dingo be žinios Jugoslavijos pilietis advokatas Zoran Ninitich. Jis buvo atvykęs iš Rio de Janeiro į São Paulo. Ir čia kelias dienas pabuvęs pradingo iš S. Paulo ir nebesugrįžo į Rio, kur gyvena jo šeima. Policija pradėjo dingusio advokato ieškoti ir tardyti kaikuriuos jam pažįstamus asmenis. Bet iki šiolei dar liko neišaiškinta. Yra manoma, kad Zoraną nužudė kroatų, kurie, pasak laikraščių, čia yra susiorganizavę į teroristine organizaciją. Rio de Janeiro est. vienoje upėje rastas lavonas ir pagal Zorino fotografiją, nuspręsta, kad greičiausiai bus Zorino lavonas.

Lenkijoj žemė drebejo

Iš Varšuvos pranešama, kad Katovico apylinkėj įvyko keli žemės drebėjimai, kurie buvo silpni ir tęsėsi trumpą laiką, bet buvo jaučiama visoje apylinkėje. Šioje apylinkėje yra anglies kasyklos, kurios kaikuriuose vietose užgriuvo.

Nuteise komunistus

Lenkijos teismas nuteisė 10 komunistu nuo 3 iki 7 metu kalėjimo už tai, kad jie platino komunistine propagandą darbininku tarpe.

Nuteistieji ilgiems metams kalėti, gavo laisvę

Du Amerikos nuteistieji kalėti ilgiems metams kaliniai, liko paleisti dėl to, kad jie savę leido panaudoti moksliniams bandymams. Jie sutiko kad jie būtų panaudoti tyrimėjimams su džiuvos baciloms, kad būtų galima išbandyti naujus kovos būdus su džiuva. Bandymai pavyko, kaliniai nesusergo. Už pasiaukojimo mokslui jiems gražinta laisvė.

Pasto Dėzutė

Fr. Vikonis, V. Malinauskas, J. Slapsinskas, J. Lekavičius, B. Stražnikas, J. Bendoraitis, J. Jakutis, J. Grudžinkas, J. Gražys, R. Hausmann, J. Kalibatas, P. Pusvaškis, Jurgis Repečka, S. Bajerūnas, J. Ciplis, M. Lekavičiūtė

Apžvalga

Uzgautas vokiskas unaras

Pereitą šeštadienį, vesario 16 d., Mokoje buvo atidaryta "Dr. V. Kudirkos" rūmai. Viena šių rūmų salė tapo pavadinta tragingai žuvusių Vokietijos miškuose lietuvių lakūnų, Dariaus ir Girėno vardu. Atidarymo programa rūmų, konsulas p. Mačiulis trumpai apibūdino Dariaus ir Girėno tragingą žygį, paliesdamas ir tuos gaudus, kurie buvo pasklydę Lietuvai sudužus ties Soldinu. O tie gaudai žinoma kokie buvo. Europos spauda tuoj po Dariaus ir Girėno tragingos kelionės galo, paskelbė, kad Lituanica buvo vokiečių pašauta. Net vietos vokiečių laikraštis buvo parašęs, jog vokiečiai Lituanicą palaikė priešų lėktuvu ir ją pašovė. Kiti laikraščiai rašė, kad vokiečiai Lituanicą "nukėlė" mirties spinduliais. Bet kaip žinome, tuos visus gaudus vokiečiai, o taip pat ir Lietuvą užginčijo. Ir iki šiolei dar toji tragedija liko neaiškinta.

Tai taip maždaug konsulas Mačiulis paminėjo tą tragingą lietuvių lakūnų žygį drauge paliesdamas ir minėtus gaudus. Mačiulio kalba su trumpintai buvo išspausdinta vasario 17 d. "O Estado de S. Paulo". Ją perskaitė, matyt, ir vokiečių konsulas S. Paulo, kuris įžiūrėjo toje kalboje užgautą vokišką unarą. Ir vasario 19 d. vokiečių konsulas paskelbė "O Estado de S. Paulo" tokį pranešimą:

"Is pereito šeštadienio padaryto pranešimo pono Lietuvos konsulo S. Paulo ir paskelbto jūsu laikraštyje šio mėnesio 17 dienos, duodama su prasti, kad lietuvių lėktuvo nelaimė įvykusį 1933 metais liepos mėnesį vokiečių teritorijoje yra papildytas trečiųjų veiksnys (kas reiškia iš vokiečių kaltės. — Red.) Griežtai pareiškiu, kad panašūs gaudai tuojaus po nelaimės kompetentingų sluoksnių paneigti kai po absurdas".

Be raikalo ponas vokiečių konsulas taip karščiuojasi dėl tų "nepamatuočių" gaudų, kurie po nelaimės buvo atšaukti kaip "absurdai". Tuos "absurdiškus gaudus" paneigė ne tik pncni vokiečiai, bet ir Lietuvos "kompetentingi" sluoksniai. Lietuvos konsulas P. Mačiulis irgi, gal būt, atsi-prašys pono vokiečių konsulo, kad sa vo kalboje užgavo vokišką unarą paminėdamas gaudus, būk vokiečiai nudėjo Dariaus ir Girėno. Geriau būtų, kad ponas vokiečių konsulas parodytų savo unarą prieš Amerikos J. V. spaudą, prieš tos šalies kurios piliečiai buvo Darius su Girėnu. O Amerikos J. V. aviacijos žurnalas "Popular Aviaton" štai kaip rašo apie tuos "gaudus":

"... Dėl ko įvyko tas sudužimas? Kas slepiasi už tos tragedijos? Kodėl lėktuvas nuskrūdęs 4,500 mylių negalėjo išsteti dar keturių šimtų mylių gerai Dariaus žinomose vietose? Reikia atsiminti, kad kiti du lėktuvai, vienas iš Latvijos, kitas iš Lenkijos slaptinai sudužo kiek pirmiau tose pačiose apylinkėse... Lietuvo-Anglijos, Francijos, Belgijos, Lenkijos ir Cekoslovakijos laikraščiai sušuko, kad lakūnai buvo iš pasaly nušauti. Ir nestebėtina: nacių Vokietijoje žmogaus gyvybė labai pigi. Tą įrodo skerdynės, kokias neseniai surengė net savo šalininkams Hitleris ir jo padėjėjas Geringas. Bet šauksmas apie lakūnų nušovimą staiga nutilo. Kodėl? Gal todėl, kad oficialus tokio nušovimo pripažinimas galėjo virsti "causus belli". O Lietuvai juk nebuvo noro pykinti daug stipresnį kaimyną... Kodėl Lituanica, visu smarkumu skrisdama, krito į girią? Kodėl pašto maišas buvo išmestas prieš lėktuvo sudužimą? Dėl kokios priežasties pašto maišas atsirado kraujuota nosinė? Lėktuvo apačia taip gi buvo aplaistyta krarjais, kas negalėjo pasidaryti lėktuvui nukritus... Vokiečių laikraštis "Neuer Vorwaerts" rašė, kad sar-

Klaipėdos pasieny nerainu

Lietuvos ir Vokietijos kariuomenės konfrontuojamos pasieniuose. — Armijų judėjimas ties Klaipėda nebeužginčijamas.

Vokiečiai jau senai pradėjo koncentruoti savo karines jėgas Lietuvos pasienyje, palei Klaipėdos kraštą. Tą pastebėjo ir Lietuva. Bet vokiečiai laikė tai nepamatuočiu gaudu ir savo kariškus manevrus Lietuvos pasienyje paskelbė, kad tai esą nepamatuoti faktai. Bet vokiečių armijos siuntimas į Lietuvos pasienį liko nepaslopėjamas. Vokiečiai jau ir patys turėjo prisipažinti, kad jie Lietuvos pasienin sutraukė nemažą savo kariuomenės dalį visų ginklo rūšių. Vokiečių ginkluotos jėgos Lietuvos pasienyje dabar priskaitoma—50,000 reguliarių kariuomenės ir 50,000 ginkluotų rudmarškininių ir juodmarškininių nacių.

Taigi, nemažas vokiečių ginkluotos armijos būrelis grąsina Lietuvai hitlerišku kumščiu.

Iškilius vokiečių armijos judėjimui Lietuvos pasienyje ir negalėdami vokiečiai to paslėpti, tai jie pradėjo savo spaudoje skelbti, kad ir Lietuva paskelbusi mobilizaciją ir traukianti savo kariuomenę į Klaipėdą, į Vokietijos pasienį. Paleidus vokiečių spaudai tokias žinias, Lietuva, be abėjos, turėjo ką nors į tai atsakyti. Dėl to Lietuvos pasiuntinys Berlyne pareiškė, kad dabartinis Lietuvos armijos judėjimas yra natūralus dalikas ir nieko nepaprasto jame nėra. Nes tas judėjimas įeina į numatytas Lietuvos armijos manevrus. O kad tas Lietuvos kariuomenės ju-

dėjimas pasiroiškia Klaipėdoje, o ne kur kitur, tai labai paprastas dalykas, nes ir vokiečiai turi sutraukę savo kariuomenę Lietuvos pasienin. O paskelbtoji mobilizacija yra tam, kad pamokinti atsarginius karius karinio muštro, kas yra daroma beveik kiekvienoje valstybėje.

Puolanėčioji šalis šiuose ginkluotų jėgų judėjimuose yra Vokietija. Ji nori nugasdinti Lietuvą, kad toji nebaustų smarkiai hitlerininkų, kurie yra dabar teisiami dėl ruošiamo Klaipėdos krašte samokso. Tokiose sąlygose Lietuva yra priversta apsisaugoti.

Dėl karo pavojaus tarp Lietuvos ir Vokietijos, tai šitas pavojus nėra taip labai baisus ir rimtas. Jeigu Vokietija drįstų paliesti Lietuvos teritorijos dalį ginkluotu užpuolimu, reik manyt visas pasaulis apkaltintų Vokietiją. Taigi Vokietija dar nėra taip stipri pakankamai, kad drįstų drumsti Europoj taiką ir pastatyti prieš save pasaulį.

Tas rodo, kad nereiktų Lietuvai ir stiprinti savo apsaugą Vokietijos pasienyje. Bet Lietuva, matydama kaip hitlerininkai grumoją Lietuvai ne tiesioginiu būdu, ir kiekvienas hitleriškas gestas nukreiptas prieš Lietuvą, naprotinga jai būtų nestiprinti savo šalies apsaugą. Dėl to ir iš Lietuvos pusės eina kariškas judėjimas Klaipėdos krašte.

KUNIGU TAUTINIS DARBAS

Dr. Jonas Basanavičius yra laikomas lietuvių tautos patriarku. Kuomet Lietuva buvo "dvigalvio vanago nakuose" ir negalėjo turėti savo nei rašto, nei spaudos, nes Rusijos "cesorius" lietuviams tai draudė,—atsirado tuo laiku šviesuolių, kurie, nieko nebedami, dirbo lietuvių tautinį darbą, kovoją už lietuvių liaudies interesus, už jos laisvę. Rusų "cesorius" vargovės laikais skambėjo Lietuvoje Dr. V. Kudirkos "Varpas", klaičiame Lietuvos horizonte šv. tėjo Dr. J. Basanavičiaus "Aušra". Tai buvo lietuvių tautinio atgimimo aukurai ir kurių sklydo pavergtos lietuvių tautos kovos už laisvę balsas po visą Lietuvą.

Nors šiandieną Lietuva iš po

gai lėktuvą palaikė priešų mašina ir pradėjo šaudyti į jį iš kulkosvaidžių... Su žuvusiais lakūnais ir lėktuvu vokiečiai pasielgė stebėtinai draugiškai. Nelaukdami nei Lietuvos pasiųstos komisijos, jie uoliai surinko lėktuvo likučius (toli gražu ne visus), sudėjo sužalotus kūnų layonus į grabus, taip skubiai, kad vėliau viename grabe rasta trys rankos..."

Tai ve, pons vokiečių konsule, kaip rašo dar šiuo laiku žurnalas "Popular Aviaton". Ir jis nebijo užgauti vokiško unaro, kaip Lietuva bei jos konsulas. Jis net raikalauja galutinio ištyrimo Lituanicos ir lakūnų Dariaus ir Girėno tragedijos priežastį. Tos pat nuomonės kaip ir "Popular Aviaton" yra ir daugumas lietuvių. Dėl to čia taip daug karščiuotis nėra reikalo. Lietuvos konsulas Mačiulis galėjo pažymėti, kad Amerikos J. V. aviacijos spauda tos nuomonės laikosi dar ir šiandieną.

svetimo jungo yra pasiluosavusi, bet vis dėl to praėjus sunkių kovų laikų kiekvienas prisimena. O, anie laikai lietuviams buvo labai sunkūs. Ne tik "cesoriaus" bernai—zandarai persekiojo lietuvius ir baudė kalėjimais tuos, kas drįso net savoje kalboje melstis, bet ir Lietuvos kunigija labai trūkdė vystytis lietuvių tautiniam atgimimui.

Lietuvos kunigija, kuri šiandieną save vadina labai dideliais "patriotais", anais laikais ji labiau persekiojo lietuvius ir slopino lietuvių tautinį dvasinį ir laisvės troškimą, nagu rusų zandarai. Ir tai nėra koks išmislas, o grynai faktai.

Šiuo laiku Kaune eina laisvamanių laikraštis "Laisvoji Mintis", kuri paduoda faktų iš lietuvių tautinio atgimimo laikų ir nurodo, kaip Lietuvos knungija toje srityje "darbavosi". Štai ką jie (kunigai) darydavo su Dr. J. Basanavičiaus "Aušra", kaip paduoda "L. Mintis":

"Zagarės kunigas Marcinkus kiekvieną šventadienį keikė "Aušrą" iš sakyklos, o kalėdodamas po kaimus ne tiek klausinėjo potarių, kiek teiravosi, kas skaito "Aušrą". Suradęs bent vieną egzempliorių, tuojau sudegindavo, o "nusikaltėliams" liėdavą sumokėti 3 rublius baudos bažnyčios naudai. Kuršėnų klebonas Eidyntas, teologijos magistras, ir didelis vyskupo Paluilionio draugas, draudė skaityti "Aušrą". Kartą suradęs ją pas vieną ūkininką, sukviėtė į šventorių davatų būrį, liepė sukurti laužą ir iškilingai sudegino "praieiktą laikraštį". Iš sakyklos paskelbė, kad tie, kurie skaito tą šetoniską gazetą, negaus nuodėmių atleidimo ir bus išduoti policijai. 1901 metais rugsėjo 22 dieną Senapilės (Mariampolės) kun. Senkus iš sakyklos pas-

Apie Kolonizaciją

Vienas mūsų tautiečių, tūlas Simbelis, lyg iš miego pabūdęs ir nedabaigęs sapną, baigė savo sapną laikraščio "Lietuvio" skiltyse. Šito mūsų tautiečio sapnas ne bile koks —grynai patriotiškas. Tokius sapnus ne kiekvienas gali susapnuoti. Tai tikrai "šventos dvasios" įkvėptas žmogus porina mums apie nežinia kokios kolonizacijos reikala, jos svarbą ir kokios ji gali duoti mi žiniškos reikšmės lietuviškam patriotizmui, klerikalizmui ir kitokiems gyvenimo pasturlakams tarpti.

Zemės ūkio kolonizacija emigracijoj geras daiktas, to siekia kiekviena tauta; jos stengiasi įsigyti savo kolonijas, bet ne dėl to, kad jose įsikūrus atsiskirti nuo pasaulio, tik garbinti sa aji die a, saugoti senas tėvų tradicijas. Kiek iena tauta siekia savo kolonijai gerovės, stipraus ekonominio pagrindo, kad juo užtikrinti sau rytojų, sustiprėti medžiaginiai ir per medžiaginę gerovę pakilti dvasiniai. Kiekvienas žmogus, kiekviena tauta siekia ir ko oja ne tik už medžiagines gerybes, bet taip gi trokšta įsigyti ir dvasinio lobio. Bet šioje gadybnėje, šios netikusios santarke amžiuje dvasinis turtas biedniokui yra svetimas, jam neprieinamas. Nes tam siekti reikalinga turėti stiprą medžiaginį pagrindą.

Minėtas gi mūsų "orakulas" Simbelis varo visus lietuvius iš miestų ne tam, kad sukūrus stiprią žemės ūkio koloniją ir bendromis jėgomis kelti savo ekonominę būklę, o tik tam, kad miestas mus neapkraštų miesčioniškumu ir neišrautų iš mūsų sielos senas tėvų tradicijas, religingumą ir tautiškumą.

Mes emigravome į svetimą šalį ne tam, kad joje paskleisti "lietuvišką kultūrą", kuri dar pas mus taip giliai šaknis turi įleidusi o iekodami sau geresnio gyvenimo, uždarbiū. Dėlto pirmoje vietoje mums ir turi rūpėti sukurti lietuvių koloniją stiprią ekonomiškai. Bet kaip matome, tai tūli mūsų tautiečiai pirmoje vietoje mums perša ūgdyti "lietuvišką kultūrą", gerėtis lietuvišku dievu, saugoti tas senas, supelyjusias lietuviškas tradicijas. Ir tam geriausia priemonė jie mato, tai tik išvykimas iš miestų, į laukus, kur jau nebūtų jokios pasalinės pagundos iškrypti iš lietuviškumo, kur nebebūtų jokio pavojaus išnykti lietuviškam patriotizmui.

Jeigu mes trokštame gėrio savo kolonijai, priaugančioms savo kartoms šviesesnių dienų, mums nereikia apsitverti kinų sieną, o ko daugiau (Tąsa 8-tam pusl.)

kelbė, kad 'kas paduos į teismą kunigą, arba skaitys draudžiamas gazietas, kurios visos bedieviškos, elgsis šventvagiški ir eis tiesai į pekla. Toki netikėliai nors dar yra gyvi, bet jau supuvę ir surišti šetono lenčiūgais'. Garsus rusų valdžios pataikūnas kun. Mikevičius daug metu dėstė tikybos pamokas Sanapilės gimnazijoj. Dėstė visada rusų kalboje, rašynėjo valdžiai, kad mokiniai ir jų tėvai tuo labai patenkinti, o lietuviškai mėginusius atsakinėti mokinius ziauriai baudavo ir duodavo antausių. Vyskupas valančius pirmame savo ganytojiškame laiške šitaip mokino tikinčiuosius: "Mylėkite ir godokite Sviesiausi Ciesorių visų Maskolių, kaipo tėvą savo, ne iš baimės, bet dėl sumnėnės".

Tai taip "kovojo" už lietuviybę sulenkėję ir "ciesoriui vierani atsidavę" Didžiosios Lietuvos katalikų dvasininkai. Nors jie šiandieną ir sakosi esą dideli "patriotai", bet tikrumoje visuomet jiems rūpėjo tik savo luomo interesai, o ne lietuvių liaudies laisvė.

L. Narutė

FASIZMAS IR BOLSEVIZMAS

Faštinėse šalyse kritikuoti fašizmą ir «tautos vadus» yra priešvalstybinis darbas; už kiekvieną priešfašistinę mintį žodį pasakytą faštinėje šalyje yra baudžiama visu žiaurumu.

Bolševikiškoji šaly negalima išsitioti prieš bolševikų vadus draudžiama yra kritikuoti jų darbus. Ir vienoje ir kitoje šalyje veikia diktatūra; ir vienoje ir kitoje šalyje plačiosios masės neturi jokios laisvės, nei piliečių teisių; ir vienoje ir kitoje šalyje už plačiąsias darbo masės kalbą niekieno nerinkti vadai. Jų žodis plačiajai visuomenei turi būti šventas, neklaidingas. Kas «vadų» žodžio neklauso, tas yra pasmerktas, kaip «priešvalstybinis gaivalas». Tokių pavyzdžių iš tų šalių, kur valdo diktatūros «tautos vadai», yra be galės daug. Dėl to diktatoriškose šalyse pilni kalėjimai žmonių, kurie atlieka bausmes už nepaklusnumą «tautos vadams», už pasakytą vieną-kitą laisvės mintį.

Siuo laiku mes pažįstame dvi diktatūrų rūšis: bolševikišką ir fašistinę. Iš paviršiaus tos diktatūros tarp savęs šiek tiek skyriasi, nes viena yra raudona, kita balta. Bet esmėje jos neturi tarp savęs jokio skirtumo. Ir vienoje ir kitoje nėra jokios žmonių laisvės: nei spaudos, nei susirinkimų, nei streikų, nei minties. Ir vienoje ir kitoje valdo pasivadinę save «vadais» žmonės, kurių žodis turi būti priimtas be jokios abejonės. Ir vienu ir kitu priešingų minčių «vadams» žmonės, yra persekiojami ir kauniami. Ir kaip tokiuos, tos diktatūros viena kitą remia ir palaiko.

Cia nenuginėsiu fašizmo ir bolševizmo gilesnių panašumų, o tik kaip po pavyzdį galime paimti Lietuvą ir Sovietų Rusiją, kad persitikrinti, kaip tos dvi diktatoriškos sesutės viena kitą remia.

Dar visai nesenas Leningrado įvykis, kur krito vienas stambus Sovietų Rusijos bolševikų šulas, Kirovas. Apie tą įvykį plačiai rašė viso pasaulio spauda. Ieškojo to teroristinio akto prežaičių. Ką darė taipgi ir

Sovietų spauda Rusijoje. Apie tą teroristinį aktą geriausiai žinojo, žinoma bolševikų laikraščiai Sovietų Rusijoje. Jie ir iškėlė to teroro akto priežastį. Kirovas tapo nužudytas pačių komunistų, kaip laikraščiai praneša, tai net pačios GPU agentų.

Išsiaiškinus, kad komunistų tarpe Sovietų Rusijoje, eina kruvinos kovos, kiekvienas galvojančias žmogus sprendžia šiuo kruvinu kovų priežastį. Tokius sprendimus darė visas pasaulis. Laikraščiai rašė ilgiausius straipsnius ir šį dalyką komentavo. Lietuvos klerikalų organas «Rytas» irgi parašė apie Kirovo nužudymą, ir tas priežastis, kurios privedė pačius komunistus prie to kruvino akto prieš pačius savo draugus.

Stai ką rašė «Rytas»: „Jis (Kirovas) krito nuo nusivylėlių kulkos. Tas nusivylėlis buvo nei baltas, nei mėševikas, nei «klasės» priešas. Tai jaunas komunistų partijos narys, Nikolajovas, jaunosios komunistų generacijos žmogus, vienas iš tų, su kurių pagalba Stalinas ir partijos teoretikai tikisi suformuoti naują žmonių...“

Ir už tokią bolševizmo «kritiką», kuri tilpo «Ryte», Kauno karo komendantas, kuris pastatytas faštinės Lietuvos valdžios diktatoriaus, nubaudė «Ryto» redaktorių už «bolševikų šmeižimą» 50) lt. piniginių pabaudos, arba vieną mėnesį kalėjimo.

Ar reikia dar geresnio įrodymo, kaip dvi diktatoriškos sesutės kurios viena kitą remia, Lietuvoje, fašistiniame krašte, negalima išsitariti apie bolševikišką diktatūrą. Tai daugiau, negu keista.

Fašizmas yra darbo žmonių priešas. Bolševizmas remia fašizmą, fašizmas visomis keturiomis gina bolševizmą. Tai kas, pagaliau, yra darbo žmonių prieštariai — ar fašizmas, ar bolševizmas, ir kas yra jų draugai? O gi nei vienas, nei kitas. Nes vieno nuo kito atskirti negalima.

S.K.P.

Smetona pats save plaka

Siuo laiku tik ką Kaune atsibuvo Lietuvos tautininkų partijos suvažiavimas. Antanas Smetona, kaip partijos galva, tame suvažiavime pasakė kalbą, kurią turėjo išspausdinti visi Lietuvos laikraščiai komendanto įsakymu kaip labai svarbų dalyką. Bet paskaičius tą jo «išmintingą» kalbą, tuojau gali suprasti Antano Smetonos «išmintį».

Smetona savo kalboje tarp kita ko, stengiasi įrodyti, jog jis labai gerbia «taisės lygybės», kuri, pasak jo, yra daug vertingesnė už «demokratinę lygybės». Stai kaip jis tą dalyką aiškina:

„Teisingumo lygybės skiriasi nuo demokratinės lygybės tuo, kad ji yra esmė, o ne forma... Lygūs tie, kurie siekia teisingu keliu teisingo tikslo... Vadinasi, teisingumo politika yra teisės politika. Iš jos vedama tautų apsisprendimo teisė. Iš jos eina lygybės prieš įstatymus, iš jos eina tautų lygybės. Jei tautos viduje tinka teisingumo dėsni, tai kodėl ji negalėtų tikti ir tautų santykiams tvarkyti? Juk tai būtų išmintinga“.

Cia Smetona bando sugriauti «demokratinę lygybės» ir jos vieton įsai stato «teisės lygybės», iš kurios esą išeina tautų apsisprendimo teisė, lygybės prieš įstatymus, tautų lygybės ir teisingas kelias teisingam tikslui siekiant. «Teisės lygybės», pasak Smetonos, tinka ne tik tautos viduje, bet ir tautų santykiams tvarkyti. Jis turi omenyje vokišką rasizmą. Mat vokiečiai laiko savę aukštesnės rasės žmonėmis ir mano, kad tik jie turi pasaulį valdyti. Bet Smetonai tas labai nepatinka, kad vokiški naciai save laiko aukštesniais už lietuviškus tautininkus, dėl to jis tai griaua šventraščio pagalba, kad «prieš Dievą visi yra lygūs» ir stato «teisės lygybės».

Smetona galėjo sugriauti rasizmą daug lengvesniu būdu, o ne griebti šventraščio. Bet tiek to. Daug svarbiau pasižiūrėti į Smetonos «teisės lygybės» tautos viduje, pavyzdžiui, Lietuvoje, apie kurią jis taip labai daug kalba.

Smetona sako, kad «teisės lygybės» yra vertingesnė už «demokratinę lygybės», nes esą iš jos išplaukia teisingumo politika, teisingas kelias siekti teisingam tikslui. Nesigilindami į Smetonos norimą kalbą, kurią jis pats savais žodžiais sugriaua, o tik pažvelgsime į jo taip šlovingą «teisės lygybės».

Teisingumas, iš kurio išplauktų tautų apsisprendimo teisė, įstatymų lygybės ir panašūs dalykai yra labai geras daiktas. Bet «išmintingasis» Smetona nepasako, kaip toji «teisės lygybės» reikia įvykdyti, kaip ją įgyvendinti tautoje ir išmokyti ją tą teisę gerbti.

Lietuvių tauta, kuriai šiandieną Smetona pasakoja apie teisingumą, apie tautos apsisprendimą, 1926 metais apsisprendė, nesąžiningus krašto šeiminkus išslavė lauk ir pradėjo šalį tvarkyti teisingumo pagrindu. Bet tada Smetona, tas pats «tautos vadai», kuris šiandieną moka taip gražiai kalbėti apie teisingumą, ar buvo toks nesubrendėlis, ar nemokėjo suprasti teisingumo ir tautos apsisprendimo principo, kad jis omė suorganizavo savo draugus ir nakties metu, (kaip negarbingai, lyg plėšikas), lietuvių tautos pastatytą demokratinę valdžią nuvertė ir pats Smetona atsisėdo, su-lauždamas įstatymus ir teisės principus, atsisėdo «tautos vado» kedėn. Tai kaipgi tada, ar tai toks yra Smetonos «teisingumas» ir «tautos apsisprendimas», kuris rišamas su ginklu rankoje? Jeigu Smetona pripažįsta tik ginklo teisę, tai kam tada pliaupti apie «teisės lygybės» sprendžiant tarp-tautinius santykius ir griebti šventraščio pagalbą «sumušti» hitlerišką rasizmą? Ar tik ginklą Smetona laiko teisingu keliu siekti savo tikslo? Juk tuo Smetona plaka pats save, o ne Hitlerio vartojamą smurtą prieš kitas tautas, ne kitą kokį įstatymų laužytą ir teisės lygybės mindžiotą, o tik pats savę. Juk lietuvių tauta rodo, iki šiolei neturėjo kito tokio asmens, kaip Smetona, kuris taip būtų subiau-rojęs patį teisingumą ir tautos apsisprendimo principą.

Niekas dar gal būtų Smetonos ne plakė, kaip jis save išplakė savo kalboje pasakytoje tautininkų partijos suvažiavime. Vargšas Smetonėlė, jau matyt, yra tiek perrūgęs, kad nežino nei ką kalba.

Demokratas.

Pranašavimai Apie Rusija

Francūzijos laikraščiai kiekvieni metu pradžioje daug rašo apie savo paskilbusiu burtininku pranašavimus. Šiais metais burtininkės irgi padarė daug visokių pranašavimų apie tai, kas įvyks pasaulyje per 1935 metus. Vienas laikraštis sumanė aplankyti kaikiurias burtininkes ir išju partiti, kas įvyks per šiuos metus.

Gražiausiuose namuose gyvena paskilbusi Fraya. Mane priima žavinga senukė su mažomis, juodomis ir veriančiomis akimis. Fraya «pranašauja»:

— Bolševikiškas režimas truputį sušvelnės 1935 metais, šiek tiek prasisvers durys emigracijai. Bet kraštas nebus nei turtingesnis, nei laimingesnis. Svarbūs vidujiniai įvykiai. Samokslai, valstiečių sumišimai, karo pavojus su Japonija. Įtempta vidujinė kova, bet didelio permainu nematau. Tarp rusų emigracijos mafau išsivystymą dvasiniu jėgu, didelius laimėjimus meno ir mokslo srityse, bet ekonominė padėtis pablogės. Depresija tęsis ir per šiuos metus. — Baigė Fraya savo pranašavimą apie Rusiją.

Antra burtininkė Blancha de Ponak. Ji garsi tuo, kad 1918 metais išpranašavo paliaubų datą — lapkričio 11 dieną. Ji išpranašė o Rasputino mirtį, Francijos prezidento nužudymą. Tik Ispanija pereitais metais apvykė ją: Alfonsas, sulig jos pranašavimu, turėjo užimti sostą... Apie Rusiją ji kalba labai jausmingai:

— 1935 metais Rusijoje įvyks nepaprastai svarbi permaina, — pa-

reiskė jinai griežtai. — Vidūrvasary numirs žmogus, kuris kraštui daro daug žalos. Rėžimas sušvelnės. Karo nebus. Santykiai su Francija dar labiau pagerės. Įvyks susipratimas ir su Vokietija. Įpraeiti ji nebegrįš, bet jos gyvenimas pradės normališku tvarkytis.

Astrologas, grafologas, chiromantas ir žynius Raymond pranašauja:

— Dideliu permainu nebus. Rėžimas kiek sušvelnės. Šiais ar sekama metais karas su Japonija. Japonija nugalės. Bet už dviejų ar trijų metų vėl kils karas ir Rusija laimės tą ką praras pirmame kare. Laikotarpėje tarp kovo ir birželio mėnesių įvyks keli politiški nužudymai...

Raymond pranašauja sukilimą Austrijoje ir monarchijos atsteigimą Graikijoje.

Tereza Girar išpranašavusi Staviskio skandalą, prezidento nužudymą ir kitus dalykus, apie Rusiją ji sako:

— Didelis pasisekimas tarptautinėje politikoje. Salyje neramu: samokslas ir sukilimai. 1935 metais mirs stambūs valdininkai (vienas jų bus nužudytas). Stalinui nėra mirties pavojaus. Jis bandys nuraminti kraštą, bet didelio pasisekimo neturės.

Kristyna Nora tarp Paryžiaus burtininkų ji užima garbingą vietą. Ji išpranašavo Belgijos karaliaus mirtį ir kelis kitus svarbius įvykius. Jos pranašavimai 1935 metams plačiai buvo aprašomi francūzu laikraščiuose. Apie Rusiją ji sako štai ką:

— Tarpusavė kova. Per versmas, kuris įvyks ryšium su nužudymu vieno ar dviu stambiu vadu. Tas per versmas gali išstūmti į priekį rusišką «Bonopartą». Žmogus, kuris suvaidins tą rolę, gyvena Rusijoje, bet toli nuo Maskvos. Tolimuose Rytuose dangus

TABAKO ISDIRBINIU FABRIKAS "VERA CRUZ"
Rua da Mooca, 458 - 460 Teleph. 9-1139 - S. PAULO
FERREIRA & CIA.
Dėmesio!
Ponai rūkytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako visokių rūšių, cigaretais popieris, ir kitka, kas reikalinga rūkytojui.
KAINOS NEGRIDETAI ŽEMOS

niaukiasi. Jeigu 1935 metais neįvyks karo, tai 1936 metais šalis pradės smarkiai vystytis. Sovietų valdžia pasiliks, bet ji žymiai pakitės... 1936 metais galima laukti, kad vienas emigracijoje esantis žmogus užims svarbią vietą Rusijoje. Emigracija nevaids jokiais rolės perversme. Amnestijos nebus, jei įvyks perversmas, tai emigrantai patys grįž... Emigracijoje atsiras vienas jaunas išradėjas (groičiausiai aviacijos srityje), apie kurį kalbės visas pasaulis.

Iš visu oia paduotu pranašavimu visi jie yra skirtingi. Bet iš jų kiekvienas gali pasirinkti tokį pranašavimą, koks jam patinka. O tu pranašavimu patikrinimui dar yra beveik visi metal.

Stalinas su Hitleriu darys biznį

„Evening Transcript“ korespondentas praneša per radio iš Berlyno, kad tarp Hitlerio ir Stalino valdžių šiomis dienomis buvo padaryta nauja biznio sutartis, kuri leidžia bolševikams pirkti Vokietijoje prekių užsimokant už jas per penkis metus. Hitlerio valdžia garantuoja Vokietijos fabrikantams grąžinti 70% nuostolių, jeigu Rusija negalėtų ar nenorėtų įjems savo skolų užmokėti. Ir šioji garantija galioja iki 80,000,000 dolerių užsakymų. Vokietijos valdžia sutikusi duoti Rusijai tokių kreditų dėl to, kad pirmesnes savo skolas Vokietijos fabrikantams nologai moka.

J. LAPAITIS

Ledų Gdynių Pasėkos

Įžanga

Dažnai mes skaitome knygose ir laikraščiuose, girdime prakalbose ir orelekcijose minint, kad gilioji senovė tam tikrose žemės vietose buvo ledų gdynė. Didžiausi žemės plotai buvo padengti storu ledu ir sniegu, kame per šimtus tūkstančių metų viešpatavo žiaurus šaltis. Žemė yra peršalusi kelias tokias ledų gdynes.

Pravartu bus čionai susipažinti taip ledų gdynės išrodė, kaip ilgai jos tęsėsi, kas yra ledų gdynių priešastim, kokios įtakos jos padarė į žemę ir jos gyventojus. Gana idomią šiuo klausimu aprašo gabus anglų rašytojas ir daugelio mokslinių knygų autorius, Joseph McCabe.

Ledų gdynės išvaizda

Ledų gdynės istorija daugiau nei viena prasme priklauso taip vadinamam mokslui romanui. Mažiau nei vidėsimtis metų atgal Anglijoje vis dar vaikiojosi vieno klerikalisko geologo veikalas, kuriame jis drąsiai, net šėdžiai, neigė "didžiųjų ledų gdynę", kaip kokią "didelę slogutį". Tas neva geologas griebėsi pasižymėjusio ir seno geologo autoriteto, kuris užmerkavo akis prieš visiems žinomus davinius ir ledų gdynes norėdavo aiškinti šventraščio pagalba.

Tas keistas prietaras jau seniai yra išnykęs. Taip vadinamasis slogutis pasidarė ne tik nesugriaunama realybė, bet viena stipriausių ir svarbiausių faktorių gyvenimo pažangai. Žemės istorijoje yra buvę penkios didelės ledų gdynės: keturios tikros ledų gdynės ir vienas ilgas laikotarpis žiaurus šalčio. Mažiausiai keturis kartus žemės evoliucijoje milžiniškų žemės plotų temperatūra lėtai ir nepajuntamai krito žemyn, taip kad varšos saulė pasitarė nepakankamai tvirta išstipinti žiemos sniegą. Šimtais tūkstančių metų storumo sniegas sukrito ant žemesnių kalnų šlaitų ir sukietėjęs sušalė į ledą. Toks ledas pakalnėmis lėtai slinko į upes, į dau-

bas, į žemas lygumas, kartais padengdamas net išitus kontinentus. Paprastai ledų laukai virsdavo milžiniškais ledų laukais, šimtais mylių plotmė, kuriuos glostė žiaurių vėjų pūgos. Ledų gdynė buvo visai panaši dabartiniam šiaurės Sibirui. Per desėtkus tūkstančių metų, o gal per ketvirtadalį milijono metų, milžiniški žemės plotai buvo paversti sniego ir ledo tyrais. Toks, trumpai kalbant, yra ledų gdynės vaizdas.

Ledų gdynė paakstino prgressą

Mes paminėjome Žemių Sibirą, todėl skaitytojai gali pasirodyti, kad aukščiau suminėta ledų gdynė yra poliarinių kraštų vaizdas. Žemių ir pietų polių ledai apdengia daugiau nei dešimtį kvadratinų milijonų mylių plotą, o apie tuodu poliu šiančia nepaliaujama žiema. Ar tatau reiškia, kad mes šandie pergyvename ledų gdynę? Kuomet mes ledų gdynes priskaitome taip svarbias gyvybės pažangai, kaip kas gali paklausti: ar jūs norite manę itikinti, kad necivilizuoti ir tamsūs sibiriečiai, kurie naudojami šaltu ledų vėju, gali būti pirmynėigos pavyzdžiu?

Šis klausimas mumis pagelbės nustatyti, kokią rolę žemės istorijoje sulosė ledų gdynės. Šandieniniai polių ledai yra kur kas didesni, negu ledų gdynių ledai, tačiau tas reiškinys nelošia svarbios rolės nei gyvūnijos, nei žmonijos evoliucijoje. Tų šaltų kraštų žemelė yra taip šykšti suteikti savo gyventojams maistą, kad jie neturi laiko nieko kito pagalvoti. Poliariniai kraštai yra tyrai, nenaujingi žemės plotai, kuriuose galėti, jeigu tenai žaliuotų pievos ir miškai, tarpti gyvi sutvėrimai.

Bet, sakysime, tie ledų tyrai gilioj praėity buvo šilti ir derlingi kraštai, kurie turėjo pakankamai augmenų ir vaislingų gyvulių. Sakysime, tie gyvuliai turėjo lengvą gyvenimą (užtekinai šilumos ir maisto) per milijonus metų. Gyvybė tokiose gyvenimo apystovose pasidarė tingi ir nemė: sv. Rokui melsdavosi nuo maro sv. Valentinui — nuo epidemijos, sv. Margaritai — nuo nevaisingumo. Pagonių deivė Dijana gydydavosi sunis nuo pasiutimo, o krikščionybės laikais panašiai buvo su sv. Gebertu: Ryme į Romulo maldyklą nubėdavo vaikus gydyti, o kai maldyklą vėliau paverė sv. Teodoro bažnyčia, tai žmonės dėjo ir pas šįjį šventąjį su sergančiais vaikais.

Senovėje žmonės tikėjo, kad kartais dievai pareiškia žmonėms savo valią, norus arba ateitį žmonėms pasako per sapnus, per tam tikrus ženklius (stebūklus) arba net patys dievai pasirodylavę. Per sapnų žmonės gaudavė patarimų, kaip gydytis, kokius vaistus vartoti ir tt. Sapnus aiškino tam tikros sivilos; sapnams ir kitiems reiškiniams aiškinti jos turėdavo tam tikras knygas. Tokių knygų, kiek pakitėjusių, iki šiol yra: Saliomono galvos, sapnininkai ir kitokios. Ilgai buvo tikima, kad ir krikščionybės laikais šventieji kartais pasirodydavė žmonėms, pranašaudavę, gydydavę, patarimų duodavę.

Kilikijos mieste Egėjoj senovėje buvo išgarsėjusi stebūklinga gydymu Eskułapo maldykla. Kadangi šiame mieste mirė sv. Kozma ir Damijanas, tai ir šiuodu, žmonės palaikė stebūkladariais: jiedu pasiliko medicinos globėjais.

Sitokiais neva stebūklings gydymais žmonės dar ir mūsų laikais itiki.

—L. U.—

pažangi, tas paprastai pasidaro su gyvybe jai gyvenant šiltose ir patogiose sąlygose. Sakysime, kad tai nerūgū gyvybė, lėtai užklupo šaltas ledų klimatas ir tęsėsi desėtkus tūkstančių metų. Jeigu iš tiesų tokia yra poliarinių kraštų istorija, kiekvienas gali suprasti, kad tenai gyvybę užklupo šaltis žymiai paakstino ją tobulintis ir taikintis į pasikeitusias sąlygas,

Liūdnas žemės likimas

Taip tikrenybėj ir atsitiko. Šaltų kraštų akmens sluoksny randamos gyvulių ir augmenų liekanos, lygiai kaip jos randamos kitose vietose. Toje vietoje, kur dabar yra akmens sluoksnis, du ar trys milijonai metų atgal buvo purvynai bei smėlynai, kame daug tapo palaidota gyvulių ir augmenų. Tas purvo bei smėliosluoksnis tapo apdengtas kitu žemės sluoksniu ir pavirto akmens sluoksniu. Kartu tenai suakmenėjo gyvulių, mūžių ir augmenų liekanos. Geologai ir tyrinėtojai tuo būdu pritaria šaltų kraštų istorijai. Du ar trys milijonai metų atgal Grenlanijos klimatas buvo taip šiltas, kaip šandieninės Algerijos klimatas. Kur dabar žemė yra amžinai uždengta ledu, seniau tenai bujodavo tropiški miškai ir augmenys. Dideli mokslu autoritetai sako, kad tie šaltieji kraštai yra lopšys beždžionių, beždžionžmogių ir net žmonių.

Siaip ar taip šaltis ir ledas užklupo šilimą mylinčius ir nerangius gyventojus. Nuo to laiko prasidėjo "gamtos atrinkimo" darbas savo žiauriausioj formoj. Taip prasidėjo paskutiniai ledų gdynė.

Idant skaitytojas ledų gdynės neįvertintų klaidingai, mes turime prie šio klausimo biski sustoti. Mes sakome, kad ledų gdynė yra pasibaigus, o vienok polių kraštuose viešpatuoja ledas. Ką visa tai reiškia?

Po kiekvienos ledų gdynės žemė grįžta prie gaivaus klimato, bet ji niekad negrįžta prie tos pačios temperatūros, kokią turėjo pirmiau. Mūsų planeta nuolat eina šaltyn. Ledų gdynės buvo laikiniai laikotarpiai įtempto šalčio tam tikrose žemės vietose. Tačiau neatsižvelgiant į tai mūsų planeta laipsnis po laipsnio šaltėja. Prieš užeisiant paskiausijai ledų gdynėi niekur ant žemės nebuvo nuolatinių ledų bei nuolatinių žiemų. Poliai nebuvo padengti amžinu ledu ir sniegu. Dabar poliai yra amžinai sušalę. Milijonams metų slenka, lelas pasieks ekvatorių. Ateis laikas, kada mūsų planeta visai sušals. Moderniskasis mokslas taip pat puikiai numato, kad jis gali, jei norite, eiti dar toliau. Kuomet visas žemės vanduo sušals į ledą, atmosfera taip pat pradės sušalti ir taps skysčiu. Temperatūra nukris iki 200° C. žemiau (Bus daugiau)

Lietuviai Amerikoje dabar

(Laiškas iš Amerikos)

Kadangi nuo didžiojo karo Amerikos J. V. ateivių neįsileidžia, tai ir Amerikos lietuviai silpnėja ir skaičium ir savo veikimu.

Tą liudyja ir įvairios lietuvių organizacijos. Čia veikia trys dideli lietuvių susivienijimai, sutrumpintai vadinami SLA (Susivienijimas lietuvių Amerikoje), SLRKA (Susivienijimas lietuvių Romos katalikų Amerikoje) ir SLDA (susivienijimas lietuvių darbininkų Amerikoje). Visos trys tos organizacijos leidžia savo laikraščius — SLA "Tėvyne", SLRKA "Garšą" ir SLDA "Tiesą".

Iš tų organizacijų suvažiavimų apyskaitų matyti, kad jų narių skaičius sparčiai mažėja. Taip nuo užpe-reito dvimetinio Seimo SLRKA narių skaičius sumezėjo apie 15,000. Panašiai narių skaičius mažėja ir kitose organizacijose.

Laikraščiai skaitytojų taip pat vis mažiau ir mažiau turi. Mat, iš Lietuvos naujų ateivių neatvažiuoja, senesni žmonės, kurie stengdavosi palaikyti lietuvišką spaudą, nuilso arba išmirė. Amerikoje gimė ir augė lietuviai ir į savo kalbą žiūri pro pirštus, o apie lietuvių spaudą nė kalbėt nenori, lyg ji jiems būtų visiškai svetima. Apie du trečdaliai amerikonų lietuvių nemoka lietuviškai nei skaityti, nei rašyti, nors kalbėti lietuviškai dauguma dar moka.

Organizacijų, kurių daugumas yra pašalpinės, gyvenimas pasunkėjo. Daug jų sumažėjus nariams, susijun-

gia po kelias. Jų iždai tuštėja, nes pasenusiems ligotiems nariams reikia mokėti pašalpos, o mirusiems pomirtinė. Naujų narių napriauga, tai stipresni jaunesni turi užsidėti specialius mokesčius ir pradėti iš naujo gyven-

ti. Suamerikonėjęs lietuvių jaunimas į paprastas lietuvių draugijas visai nestoja.

Driju sakyti, kad 90% nei girteli apie jas nenori. Likusieji 10% jeigu ir priguli draugijoms, tai daugiausiai laikosi ten, kur, nors ir lietuvių susirinkimuosa, vartojama anglų kalba. Pavyzdžiuj Lietuvių Amerikos piliečių klubas, gimnastikos klubuose vykio maišosi anglų ir lietuvių kalba. Vienu žodžiu, čia gimęs čia augęs lietuvių jaunimas visiškai paskendęs amerikonizme.

Lietuvių literatūros draugijos kurių tikslas leisti knygas, laikraščius palaikyti lietuviybe, dabar taip pat atsidadė kritišką padėtį.

Kai kurie lietuviški laikraščiai, norėdami pritraukti jaunimą, pradėjo spausdinti po keletą specialių jaunimui skiriamų skilčių anglų kalba.

Visuose miestuose lietuviai turi gana turtingų nuolatinių ir kilnojamų knygynėlių, bet ir tie knygynėliai paskutiniu laiku nustoja savo reikėmės, kai kur jau visai užsidaro, o kitur taip pat eina prie likvidacijos.

Siek tiek geriau dar laikosi lietuviški vakarai ir vaidinimai.

Jauneiki etis.

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų.

Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreia — Sifilis.

Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.

Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas
Tel. 4-1705.

KAIP REAKCIJA LIETUVOJE SUNAIKINO DIDELI ŽMOGU

Grudžio 14 diena Kaune mirė Leonas Čerėška, jaunas, bet didelis ir daug Lietuviai žadantis žmogus. Jo sveikata sunaikino nacių areštai, bylos ir kalėjimai.

Leonas Čerėška gimė 1896 m. gegužės 6 d. Biržų apskrityje, Pabrėžės val., Butrimų kaime, skurdžio 2 ha telurinių Čerėškų grūčių. Pradžios mokslo baigė 1908 m. Biržuose. 1908-12 m. išėjo Biržų keturių klasių mėsoto mokyklą. Vokiečių okupacijos laikais 3 metus buvo mokytoju liaudies mokyklose. Nuo 1919 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje, elektrotechnikos batalijone ir intendantuoj. Atlikęs būtiną tarnybą, kariuomenėje dar paliko iki 1921 metų, dirbdamas raštinej vyr., paskarininku ir eidamas štabo viršilo pareigas. 1920 metais okupacijos laikais stėjo aukščiausius kursus, o 1922 m. įsikūrė universitetui – į matematikos – gamtos fakulteto, agronomijos – miškininkystės skyrių, vėliau pereidamas į biologijos skyrių. 1922 m. išliko egzaminas švietimo ministerijos sudaryto komisijoje ir gavo brandos atestatą. 1922 m. gruodžio 1 d. paskiriamas laborantu į zoologijos ir lyginamosios akademijos katedrą, kurios darbininku išbavo iki pat mirties, tik vienertiems metams dėl ypatingų sąlygų nutraukdamas darbą.

Į prigimties budama skurdžio kaimo darbo visuomenės nariu Leonas greit subręsta į samoniogą ir veiklų tos visuomenės kovotoją. Okupacijos laikais bendrai su biržiečiais dėjo pastangų greičiau nusikratyti okupantų jungo. Nepriklausomai Lietuvai kuriantis, dėsosi į socialistinės visuomenės dalies žygius.

Pradėjęs studijuoti Kaune, su karšta širdimi, dideliais gabumais ir veiklia prigimtimi neriasi į socialistų darbą, ypač moksleivių tarpe. Pamatęs, jog bergždžia tautai misriame studentų socialistų draugijos sambury, jis yra vienas iš iniciatorių išskirti socialdemokratišką pažiu studentus. Daugiausia jų pastangomis 1925 m. įsteigiama socialdemokratiška „socialistų studentų žaidro draugija“, kurios žymioju organizatorium ir ideologiniu veikėju lieka keliata metų. Kartu yra steigėju ir vertingumu bendradarbiu socialdemokratiškų moksleivių laikraščiu: „Naujoji Banga“, „Musų Frontas“, ir „Naujas Frontas“ ir „Žaidras“, ėjusiu su pertraukomis nuo 1923 iki 1930 metų lygiagrečiai aktingai dirba socialdemokratų darbą darbininkų jaunimo organizacijoj „Žiezirba“, kurį laiką faktiškai redaguodamas jos organą „Žiezirba“ ir visą laiką jame bendradarbiaudamas. Dirbo „Socialdemokrate“. Gamtos klausimais rašo „Kultūrą“. Propaguoja socializmo idėjas.

Pats vargą vargdamas, gliai atjuvėn besimokančios jaunomenės skurdą. Kartu su keliata draugų 1925 m. įsteigiama „Socialdemokratinė moksleivijai remti fondą.“

Vienas iš pirmųjų socialistų gamtininkų grumiasi su kleikališkais gamtininkais, kurie tuo metu „Kosmose“ ir popularioj spaudoj skelbė itin vulgarišką antitarvinizmą, įžoliai ir negraziškai plakė „bedievius“ mokslininkus.

Plačios ir giles oridicijos, gabus veiklios prigimties Leonas buvo kartu retai pasitaikomo kuklumo. Turtingu darbu laikotarpiu iki 1926 m. galo jis ėjo į viešumą tik tuomet, kai to nebebuvo galima išvengti. Nuo 1926 m. plačioji visuomenė nugirdavo Čerėškos vardą tik puskirais, ypatingais jo gyvenimo momentais.

1927 m. kovo 5 d. Leonas suimamas. Balandžio 29 d. teisiamas vadinamoj Pajūnjo byloj ir išteisiuamas.

1929 m. laikomas suimtu kelias balandžio mėnesio dienas. Tai vyksta tuo metu, kai suspenduojamas Lietuvos Socialdemokratų partijos veikimas.

1929 m. gegužės 13 d. vėl suimamas. Liepos 11-12 d. teisiamas vadinamoj Voldeimaro atentato byloj. Karo

lauko teismo nuteisiamas 4 metus kalėti sunkiuju darbu kalėjime, atimant visas piliečio teises. 1930 m. vasario 16 d. specialu aktu paleidžiamas.

Pastarųjų metų sukrėtimai ir nelaisvės gyvenimo sunkumai paketo sveikatą. Pasireiškia negalavimai. 1932 m. balandžio mėnesį išpaunamas vėžio sužalotas inkstas. Pakirsto sveikata, vis didėjančių skausmų kamuojamas Leonas be palėjos dirba iki pat lapkričio 19 d., kurią išbujęs vidurių vėžys pritrakina prie ligoninės lovos. Gruodžio 14 d. 6 val. ryta miršta, eilamas tridešimts devintuosius metus.

Ne tik visuomeninį darbą Leonas dirbo. Jis buvo gabus, jau pasižymėjęs ir dar daugiau žadęs gamtininkas, didžiai vertinamas matematikos – gamtos fakulteto zoologijos ir lyginamosios anatomijos katedros, kurios vyresniojo asistento darbą dirbo. Pastaruoju metu skaitė zoogeografijos kursą. Ypač domėjosi hidrobiologijos sritimi. Padirbo diplominį darbą: „Indėlis Lietuvos hidrocarinologijai.“ Matematikos – gamtos fakulteto darbuose paskelbė: „Preliminarinis Lietuvos hidrocarinų sąrašas.“ „Kosmose“ tilpo kelias mokslinių rašinių iš Lietuvos hidrobiologijos srities. Buvo nuolatinis Enciklopedijos bendradarbis. 1923 m. vasarą specializavosi jūrų faunos srityje Francuzijoje (Roscoff, Bretonija). 1931 m. porą mėnesių lankė hidrobiologijos kursus Lunzo mieste (Austrijoj). O 1934 metais nuo balandžio 15 d. iki rugsėjo 13 d., vis labiau ir labiau ligos kamuojamas, buvo bebūgiš Grazo universitete (Austrijoj) disertacijos darbą. Rengėsi rintam akademijam darbu, tvirtai tikėdamas nugalėsiant nelemtąją ligą.

Gilių socialistinių įsitikinimų vedinas, Leonas Čerėška buvo antikleikalus idėjiskai ir praktiškai. Mirties dienos vakarėse išvijo kunigą, atėjusį „sutaikinti su Dievu.“ Bet mirties agonijoje kunigų pavyko atlyti „katalikišką putepimą.“

Gruodžio 16 d. rytą idėjos draugai, universiteto personalo žmonės ir pažįstami, paskutinį kartą atsisveikino su Leonu Čerėška, Skurdo ir liudėsi slėgiama motina išsivežė vainikais ir gėlėmis papuoštus mylimo sunąs palikus į Biržų kraštą, į tą pačią skurdžia mažažemio bakažę, iš kurios kuras bus išvežtas į Pabrėžės kapines ir paladotas gretai, prieš 2 metu mirusio, tėvo.

Viesiems Leoną pažinusiems jis palieka atminty giles iiminties, aukštos doros ir gražios širdies paveiklą. Idėjos draugams jis yra, be to, dar nepamirštamas pavyzdys kilnaus kovotojo dėl šviesesnės žmonų ateities. Vienas iš draugų.

Lietuvos Naujienos

Didelis gaisras Šiauliuose

ŠIAULIAI Sausio 6 d. apie 8 val. vakarė įvyko milžiniškas gaisras. Degė už gel. pervažos Tilžės g-vėj tekstilės fabrikas „Globus“. Prileiti arti beveik negalima, dideli karštis. Pasitokęs tuo metu stiprus vėjas ugny vis labiau kurstė. Mieste savivaldybės ugniagesiams į pagalbą atvyko Frenkelo fabriko komanda, o be to ir kariuomenės ugniagesiai.

Didelėmis pastangomis iš liepsnos pavyko išgelbėti 6700 metr. drobės, apie 550 kg. medvilnės siūlų ir kitų gaminių bendrai sumai apie 8000 lit. Visa kita – masinos, medžiaga ir gaminiai zuvo ugny.

Nubaudė 3 kunistus

Apeliaciniai rūmai šiomis dienomis sprendė kelių kunistų byla Kaune. Leikas Dembo iš Varnių nubaustė 6 metais sunkiųjų darbų kalėjimo, o J. Sasnauskas iš Biržų nubaustas pusantų metų katargos.

Byla dėl giedojimo bažnyčioje

Rokiškio bažnyčioj įvyko skandalas. Žmones nenorėjo klausytis kunigų pamokslų ir kaip tik pralotas L. Jilpės sakyklon iššizijo juos „mokinti“, jie pradėjo giedoti „Aniūolus dievo...“ Pralotas taip įsiuto, kad už tokį „buntą“ patraukė parapijones teisman.

Kiek Lietuvoje inžinieru

Dabar Lietuvoje įregistruota: 262 statybos ir 173 technikos inžinierių. Klausimas: iš ko jie gali gyventi?

Lietuvai reikia 2,000 kilometrų plentų

Lietuvos plentų valdyba sudarė plentų statybos planą. Pagal tam tikra apskaičiavimą, Lietuvoje turėtų būti 3,000-3,500 kilometrų plentų, o yra tik apie 1,200 kilometrų. Taigi, jų pastatyti dar reikia bent 2,000 kilometrų. Tas kaštuotų apie 100 milijonų litų, o senų plentų patalysimas kaštuotų dar apie 50,000,000 litų. Tokiai stambiai pinigų sumai sudaryti numatoma įsteigti kelių fondą, kurį sudarytų pajamos iš autovežimų mokesčių. Manoma, kad tik po kelių 14-20 metų Lietuva turės pakakamai plentų.

Lietuviai dalyvauja čako kare

Šiomis dienomis Kauno priemiečio Šančių gyventojas Andriūškevičionė gavo nuo savo sunaus laišką iš Bolivijos. Jis rašo, kad neturėdamas pinigų ir darbo įstojo hplivieciu kariuomenėn ir po 4 savaičių ji nusiųtė į Čako provinciją.

Rugsėjo mėnesio pabaigoje Andriūškevičius su dviem boliviečiųiais bavo nusiųstas sargybon. Juos užklupę paragvajiečiai ir per susisaudymą mūsų lietuvis buvo sužeistas į dešinę koją. Jis laišką parašė iš Parapito miesto, kur gali ligoninėje.

Pivonijos miške nužudyti du vyrai

Sausio 5 d. Ukmergės val., Pivonijos miške, ant Šešiuolių vieškelio rasti nužauti du nežinomi vyriškiai.

Ukmergės kriminalinė policija atskindama šį įvykį nustatė, jog vienas iš nužautųjų vyriškių yra Adulfas Sinica Jono sunas, gimęs 1908 m., Klemeljo kaime, širvintų velsč. Pastaruoju metu gyvenęs Joniškio val., Šiaulių apskr. Kito vyriško asmeuybė kol kas dar neustatyta. Žmogžudystės tyriamos.

Vytautas ant licitacijos bet niekas jo neperka

Panevežio policija aprašė Chodakovskio restorantą už nesumokėtus mokesčius. Tarp kitko, ant licitacijos buvo išstatytas ir Vytauto paveikslas. Bet pirkėjų mažai prisirinko ir tie patys nieko neįrko. Todėl varžytinės atidėtos.

Isteisino nubaustą visą amžių kalėti

Pernai Stakliškių val. buvo rastas nužautas ukiniukas Griukevičius nužudė jo kaimynas Zaranka. Apygardos teismas Zaranką už tai buvo nubaudęs kalėti visą amžių. Apeliacijos rūmai dabar šią bylą sprendė ir Zaranką išsteisino.

Jūsų Patogumui

Pasų, metrikų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų į portugalių kalbą – Pirmojoame pilietybės dokumentus, Carteiros de Identidade, Chamadas. – Rušėmo laiškus, kontraktus, prašymus, pareikiimus, kopijas, ir kt. Reikalui esant, kreipkitės Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Siuvamos Masinos

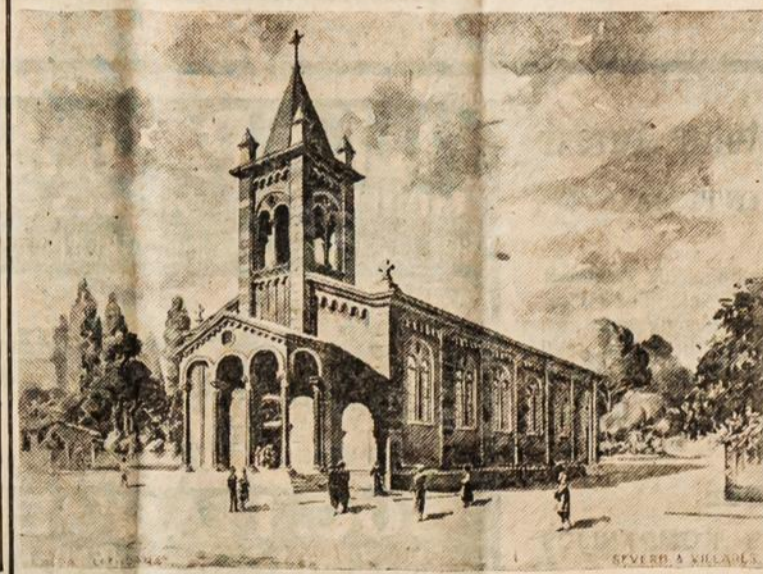

Padevėtos siuvamos masinos, beveik naujos, pigiausiomis

kainomis, tik CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274 Kampas Av. Brigadeiro Luiz Antonio Telefonas: 7-6191. Persiutimas interloran mūsų sąskaiton Bondes: 3, 5, 30, 47.

VILLA ZELINA.

Sklypai išimokėjimui pigiausiomis kainomis, be įnašų ir nuosimčių nuo 30\$000 į mėnesį, 10\$000 kv. metras. Neuzilgo bus pastatyta didžiulė lietuvių katalikų bažnyčia, 250,000\$000 vertės. Suinteresuotieji visuomet gali patikrinti dokumentus. Daug sklypų jau išmokėta ir jų savininkai gavo nuosavybės dokumentus. Pasirink sau sklypą dabar, nes paskui bus pervele. Autobusai nuo Senojų Merkado iki viatos 400 reių.

INFORMACIJOS: Prağa Antonio Prado, 3sobrado nuo 2 iki 5 val. Agentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas

KARLO KORKIŠKO.

STATOMOS BAŽNYČIOS VAIZDAS.

HITLERININKŲ BYLA KAUNE

Lietuvos kariuomenės teismas jau įklausė pasiaiškintimus visų teisiamųjų Klaipėdos krašto hitlerininkų. Jų pasiaiškintimai kokiuriose vietose buvo taip patįs ir juokingi, kad patys teisiamieji pradėdavo juoktis nesustildami. Bet dauguma teisiamųjų, ypač Neumanno partijos nariai, vis dangiau tildėgė tų paslaptingų dalykų, kurie ir šio krašte ir, galima sakyti, visame pasaulyje kelia susidomėjimą.

Pasirodo, kad Z. S. ir Neumanno partijos turėjo slaptus mirties teismus, kurie nutardavo žudyti savo partijos teisikimuosius narius ir žymesnius Klaipėdos krašto lietuvių veikėjus. Lietuviams, kurie uoliai kovoja su nacištiniais, buvo įtaisyta „juodoji knyga“. Jeje susišyti asmenys turėjo būti nužudyti.

Paskutinę pasiaiškintimo dieną, dar tu Neumanno partijos nariai atidengė daug paslapčių. Jie prisipažino kaltais ir viską atvirai pasakė. Būvęs suogianojo būrio vadaš Kubotai sako, kad auginas vėlai vakarais eidavo į mėsūsus ir darydavo kariškus pratimus.

„Mūsų pratimų metu“, sako jisai buvo ištatomama sargyba, bet aš nežinau, kam ji buvo reikalinga, greičiau nus saugoti nuo policijos. Jaunimui buvo draudžiama kalbėti apie aiūs kariškus pasirėnginius: „kas išsiplėpės, tas bus laikomas išdaviku; o išdavikas nevertas gyventi Klaipėdos

krašte ir, apskritai, ant žemės“ — jiems sakydavo vadaš.

Kaikurie teisiamieji nejuociomis patvirtino, kad jie tikrai rengėsi Klaipėdos krašą atplėsti nuo Lietuvos.

Jau pradėti klausinėti liudininkai. Teismas turės išklausinėti apie 500 liudininkų. Iš teisiamųjų hitlerininkų 80 jų sėdi Kauno sunkiųjų darbų kalėjime ir kas dieną jie yra atgabunami į teismą. 45 hitlerininkai yra laisvi už užstatus. Šie gyvena viešbučiuose ir patys ateina į teismą.

Viso pasaulio spauda plačiai rašo apie šią bylą. Net lenkų laikraščiai r. šo gana plačiai ir beveik neiškraipo faktų. Tik vieni vokiečiai tyli, nes jiems labai negražu skelbti išdavikų darbus.

Už tai vietoj bylos aprašymo, vokiečių spauda kuo būtiniausiai puola Lietuvą.

Vėliausias žinios iš Europos praneša, kad vokiečiai pradėjo stiprinti savo karines jėgas Lietuvos pasienyje dėl laukiamo nepalankaus Lietuvos teismo sprendimo teisiamiesiems hitlerininkams. Tuo vokiečiai nori padaryti spaudimą į Lietuvos teismą ir kartu į Lietuvos visuomenės opinią. Gal būtų Lietuvos teismas ir netaikys tokių griežtų bausmių hitlerininkams, kaip yra tai komos bausmės lietuviams už „priešvalstybinį“ veikimą.

Už tai vietoj bylos aprašymo, vokiečių spauda kuo būtiniausiai puola Lietuvą. Vėliausias žinios iš Europos praneša, kad vokiečiai pradėjo stiprinti savo karines jėgas Lietuvos pasienyje dėl laukiamo nepalankaus Lietuvos teismo sprendimo teisiamiesiems hitlerininkams. Tuo vokiečiai nori padaryti spaudimą į Lietuvos teismą ir kartu į Lietuvos visuomenės opinią. Gal būtų Lietuvos teismas ir netaikys tokių griežtų bausmių hitlerininkams, kaip yra tai komos bausmės lietuviams už „priešvalstybinį“ veikimą.

Ivairios Žinios

40.000 kilometrų per sekundę

Grinvičio observatorijos astronomas prof. Heblis pastebėjęs spiralinės formos žvaigždžių miglyną, kuri pasaulinėje erdvėje skrieja 40,000 kilometrų per sekundę. Tai yra antras pasaulinis greitis po šviesos spindulių greičio, kuris siekia 300,000 kilometrų per sekundę. Jeigu koks nors daiktas žemės paviršiuje galėtų judėti tokiu greičiu, tai per sekundę apskristų visą žemės rutulį.

Po 300 metų visi pamis

Vienas anglų statistikas skelbia savo tyrinėjimų rezultatus. Jis sako, kad 1859 metais Europoje vienas pamišelis teko 535 normaliems žmonėms, 1897 metais jau vienas pamišelis 312 žmonių, o 1926 metais jau vienas pamišelis teko 150 sveikųjų žmonių.

Jei eity tokie tempai ligų, tai 1977 metais kiekvienam 100 normalių žmonių tektų vienas pamišelis, o po 300 metų nebektų nei vieno sveiko žmogaus. Visi būtų pamišę. Bet reikia atbėgti šio statistiko pranašystes išsipildyti.

metų, turi gerą ūki, poreitais metais pasitatie pavyzdingus tvartus, buvo gavęs ir pašalpą iš valdžios 500 Lt, bet tik nemokėjo sunnaudoti. Vaisieta apie 34 metų, turi ūkį ir neblogai gyvena.

Perlojiečiai sako, kad dabar ir velniamas ant svieto pavojuje.

mu, nes lygiagrečiai su tuo varoma kova su ta liga.

Karas turkų kelnėms
Prieš kelis metus turkų diktatoriaus Kemal Paša išleido įsakymą, uždraudams nešioti turkų įprastas raudonas kepuraites—freskas. Dabar apsirėngimo reformos komisija pradėjo naują karą su turkų tautiniu rubu, būtent, plačiomis kelnėmis, kurios labai įprastos nešioti kaimuose. Turkus apsirėngusius plačiomis kelnėmis, neleidžia nei į teatrus, nei į kinus, nei į kitus susirinkimus. Kiekvienam, kurį po 1935 metų sausio m. I dienos sugaus vaikinant plačiom kelnėm, teks mokėti piniginę baudą.

Dirbtiniu būdu bando keisti klimatą
Akademikas Lozarevas „Izvestija“ patiekė duomenų iš savo tyrinėjimų kuriuos jis darė pasidirbęs žemės modelį. Jis randa, kad visos vandenynų srovės galima paaiskinti veikimu posatų. Be to, akademikas Lozarevas teigia, kad šiurės ledynian vandenynė tūlos srovės Gorfstomo padarins ir kad jos pasiekiančios net Beringo sąsiaurį ir Japoniją.

Japonai ištyrę sroves, kurios veržiasi pro Beringo sąsiaurį iš šiaurės ir šaldo Japonijos krantus, dabar darą pastangų dirbtiniu būdu pastoti toms srovėms kelia ir tuo būdu pakeisti Japonijos klimatą. Jei uždaryti Beringo sąsiaurį, kaip tas yra projektuojama, tai Lozarevas spėja, gali susilti Japonija ir Rusijos Tolimieji Rytai, bet atšalti Europos ir Azijos šiaurė.

Kaip žmogus sugavo velnia

Alytaus apskr. gruodžio mėn. iš 16 17 nakti, Perlojos kaimo ūkininkas Česnulevičius, pabudęs naktį iš miego išgirdo smarkų šūnies lojimą. Manydamas, kad bus vilkas šūnį užpuolęs, kas Perlojoje neretai atsitinka apsilviko kailiniui, pasiėmė „kačergą“ (lazdą, kur moterys žarijas žarsti) ir išėjo į kiemą pasišalvinti. Vos tik spėjo pro duris išėiti, kaip staiga išsoko iš užu sąsparos baltas velnias ir surikęs velnišku balsu, 2 kert iššovė.

Cesnulevičius, būdamas tvirtas vyras, nieko nelaukdamas smogė „velniui“ į tarpuragė kačerga, dar pakartojo smūgi, nuo kurių, kad ir velnias, neišlaikė ir apsvaigęs pargiuvo. Česnulevičius, pamatęs, kad nuo jo rankų griūvo pragaro galybės, puolė klupčias ant jo, norėdamas atimti šaunamą ginklą. Jiems besigrumiant, atsirado dar viena būtybė, apžėlusi plaukais ir puolusi velniui į pagelbą: pagriebusi akmenį smogė Česnulevičiui į galvą, o paskui už plaukų traukė į šalį, padėdama velniui išsivaluoti iš po žmogaus. Česnulevičius, sutraupes visas jėgas, griebė „plaukuotą“ būtybę ir tą parivertė po savim. Ant gamiškos būtybės, matydamos prieš žmogaus raumenis negaliučios atsispirti, pradėjo maldauti, prašyti pasigallėjimo. Tuo tarpu, sukūsiui kambaryje žmona su vaikais išbėgė pradėjo šaukti pagalbos. Riksina išgirdo kaimynas Melešius

ir, pasiėmęs kirvį, į pagalbą. Besigrumdamas, Česnulevičius nusilpo ir būt „velnias“ pabėgę, bet tuo tarbu atbėgęs jo kaimynas puolėsi Česnulevičiui į pagalbą ir abu: „velnias“ ir ne tai lokys, ne tai beždžionė buvo suimti ir nugabenti į Melešiaus butą.

Kambaryje uždegus žiburį, pasirodė kad tai esą Perlojos km. gyv. Česnulevičiaus visai artimi kaimynai, Bartkevičius ir Vaisieta.

Juodu buvo persirengę: Bartkevičius išsivertęs kailiniui, buvo plaukuotas „velnias“, o Vaisieta, apsvaigęs ilgais moters marškiniais, apsiavęs plačiom baltom kelnėm ir užsidėjęs ant galvos kaukę su rogais, buvo baltas „velnias“. Jie norėjo išsiimti lango stiklą ir sulindę pro langą į kambarį, išgąsdinti Česnulevičius šelma ir apiplėšti. Pažymėtina, kad abudu užpuolikai buvo Česnulevičiaus kreditoriai.

Varėnos policija, atvykus į nusi kaltimo vietą, rado per grumtynes užpuolikų pamestas dvi elektros lemputes, revolverį „Retulez“ 7,65 kal. ir du šovinius revolveryje dar neiššautus. Plėšikai buvo kojas apsvynioję autais, kad lengviau paslėpti pėdsakus, Česnulevičius nejaunas žmogus, apie 50 metų amžius Tvarkingai ūkininkaudamas turėletą litų, kas ir patraukė plėšikų akį bet per jo drašą plėšikams „debiutas nepasisėkė. Bartkevičius irgi apie 50

SIUVYKLA ESTAN

Liteuviai — vyrai, ponios, panelės! norėdami palaikyti savo elegantiš kumą ir sutaupti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Šlikto siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atsako už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rubams, ypač paltams ir kostiumam. Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį.

Ilgiau lauksi, daugiau nuostoliu turėsi

VIENTINTĖLĖ PROGA UŽTIKRINTI SAU ATEITI

Būti nepriklausomam ir tapti savininku, reikalinga tik sutaupti 300 reišų per dieną ir be jokių jnaių liksi žemės šeimininku visai uetoli S. Paulo, goriausiu ir pigiausiu susisielimu, koks tik gali būti (300 reišų ten ir atgal traukiaiu). Taupydamas 2\$000 į dieną, gali tapti savininku 10,000 kv. metrų žemės sklypo išsimokėjimui ilgam laikui ir be jnaių. Nelaukite, apžiūrėkite žemės naujame mieste, kuris formuojamas. Pirmieji turi teisę pasirinkti sklypus. Statome taipgi moderniško stiliaus namus su mažomis jnašomis, likusieji 10 metų terminai išsimokėti.

Sociedade Itaquera Ltda.

S. P. JOKIS AGENTAS NĖRA GALIOTAS KOMPANIJOS VARDU IMTI PINIGUS

VILLA PAULISTA
ITAQUERA E.F.C.B. 30 MIN DE S. PAULO
PUIKUS KLIMATAS GERAS VANDUO 30 TRAUKINIŲ KAS DIENA

NUO 300 rs.
MTR. ILGAM ISSIMO KEIMUI
BE INEŠIMO
TEL 2-7781

SOC. ITAQUERA LTDA.
ESCR. R. S. BENTO, 7 - ESCR. DE VENDAS EM ITAQUERA

DANTŲ GYDYTOJAS
JOSĖ LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret.
Atsižvelgdamas į sukurį laiką,
nutarė sumažinti kainas už dan-
tų gydymą ant pusės kainos, kaip
pavyzdžiui: ištraukti dantį be skaus-
mo 55000; plomba cidabro
purceleno 85000; gynoaukso
danties vainikėlis 405000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai
ir lenkiškai.

ADVOKATAS

Dr. Carlos Monteiro Brizolla
Paruošia Brazilijos pilietybės po-
pieras, veda kriminalines ir
komercines bylas.
Raštinė Rua São Bento 49,
4 aukšt. salės 332-334.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS
Vidujinių, moterų ir venerinių
ligų gydytojas.

Priėmimo val. nuo 2 iki 5 val.
Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 10
5 aukštas. - Salė 512

Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFIAS IS KAUNO

GILUC

savo menišku darbu da-
ro moderniskas visokių rūšių fo-
tografijas iš geriausios užsien-
inės medžiagos papiginta kainai.
Be to, europiečiams daroma
nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino, 118
Bom Retiro.

Pribuvėja

(AKUŠERE)

Marietta Passerini

Priėmimo valandos:

nuo 8 v. ryto iki 4 val. p. p. ir
nuo 7 val. vak. iki 9 val. vak.

Rua Silva Pinto 259

Tel. 5-3584

Bom Retiro

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja
12\$. Pinigus siųti įvertintam lai-
ške adresu „L. A. B.“ R. da Mo-
oca, 424.

MEDICINOS FELČERIS

Is. Garlo

Rusų Medicinos klasinė
Mokykla su didele 25 metų pra-
ktyka ligoninėse ir klinikose, spe-
cialiai venerinių, odos ligų, tripe-
rij naują, šerį minkšą pagydo lai-
kotarpiu 3-5 savaičių, sifilis uko-
ai 914 ir tt. Vidujinių, mažakrau-
ysės ir kitų ligų.

Priėmamos valandos:
Ant Villa Zelina gatvė 14-A, na-
mas N. 9 nuo 9 val. ryto iki
1 val. p. p.
ir kiekvieną šventadienį
Priėmimo valandos ant Rua
Anhaia, 100 (Bom Retiro) nuo
3 val. po piet iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis
kalbomis

DAKTARAS
A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa
Vista ir 25 de Março).

Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinoti, kad malonu ir pigu rūkyti neken-
ksmingo e nikotinėse gilzėse, kurių mundstukuose
yra vata ir sunaikina nikotiną. Labai pigiai kaštuo-
ja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. - 4\$500,
taip mašinėle dirbti papirosams kaštuoja 1\$000.
Persiuntimas interioran 1000 št. gilzų - 6\$000.

RUJA S. CAETANO, 208 - S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera «Paris» 100 knyžučių ir
vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip
antai: chamadas, naturalizacijos, car eira de identidade ir kitus
dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Siuvykla Marijampolė

Priimame vyriškų rū-
bų užsakymus. Dar-
bas atliekamas pag-
 naujausios mados ir
užsakytojo nora. Tu-
rime pasirinkimui me-
medžagų vietinių ir
užsieninių. Kreipkitės
visuomet į mūsų siu-
vyklą ul rua Ta-
quary 24 (priekam-
rua da Mooca).

A Nizevičius

Vokiečių fotografijų
istaiga
„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus
fotografijų srity. Specialybė
padidinaime, o taip pat su
dažais.

Darbas greitas, sąžini-
gas ir pigus. Vyksta į na-
mus fotografijų reikalais.
Dro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

Vaistinė

PASSERINI
Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos
pigios. Patarnaujame ir
naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267

(Bom Retiro).

Telephone 5-3584,
S. PAULO

LABORATORIJA
MEDICINIŠK S ISTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraują šlapnu ir išmatų)
Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo
10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai
ir vokiškai.

LIETUVISKA VAISTINE

“José Paulino”

RUJA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga
pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir
išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak.
Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Vė-okių rūšių cigara, charuta, papirosams dirbti gilzė
ir kiti reikalingi rūkanties dalykai. Taip pat geriausios rūšies ta-
bakas palaidas, pokellais ir „corda“.

Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageidavimą.

S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

**Vaistinė ir kosme-
tikos sandelis**

„MUNICIPAL“

Farmacento

Abraamo Gorenšteino

Cheminiai produktai, įval-
rūs vaistai, vietos ir užsie-
nių, higieniški kvepalai.

Rua Barão de Itapeti-
ninga, 36. Tel. 4-7757.

S. PAULO

Salão „POLLA“

Poniams ir panelėms kirpi-
mas plaukų, ondulavimas Mar-
cel ir Permanente su garan-
tija 10 mėnesių, 12\$000. Ma-
nikiūras ir veido masažas
Darbas atliekamas greitai ir ge-
rai, pigiau negu kitur

Rua José Paulino, 106

APOLONIJA DEGUTIENE

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v
Analizė ligoniams nemokama

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN
ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas
ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai
reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

